

Tomki Němec - fotografie - 17 x 17 cm

01_První setkání “natvrdo”, Praha 29.prosince 1989

Ačkoli jsem fotil Václava Havla skoro týden před jeho zvolením prezidentem ČSSR, vždy to bylo mezi mnoha lidmi, v centru Občanského fóra, kde jsem byl tak trochu anonymní. Brzy ráno, v den volby nového prezidenta, jsem vešel do domu na tehdejší Engelsově nábřeží, a zazvonil na dveře bytu se jmenovkou Havlovi. V bytě bylo rušno, většinu lidí z jeho okolí jsem vůbec neznal. Stále ještě “neprezident” Václav Havel seděl ve své pracovně a kontroloval si inaugurační projev. Měl jsem z něho veliký respekt, byl jsem hodně nervozní, ale snažil jsem se zachytit tuto výjimečnou atmosféru. Naštěstí si mne vůbec nevšímal.

- Tomki Němec

02_Večeře u krále Carla XVI. Gustafa, Stockholm, 22.května 1991

Manželé Havlovi. První pár. Olga a Václav. Nikdy jsem je nestavěl do póz, neměli to rádi, já také ne. Rád fotím samovolné děje, než abych něco aranžoval. V tomto případě mne prezident požádal, tak to bylo jasné. Václav měl nový frak, asi z půjčovny, matně se mi vybavuje v paměti. Ruku do ohně bych za to nedal. Nicméně krásnej pár. Na slavnostní večeři ke králi a matce královně jsem je už doprovodit nemohl. Protokol je někdy pro fotografa “nepřítelem”.

- Tomki Němec

03_Odcházení, Cabo da Roca, Portugalsko, 14.prosince 1990

Možná dvě minuty, ani ne, dělily vznik této fotografie ze stejné pláže na nejzápadnějším místě Evropy, než Václav Havel došel k moři, aby ho tam překvapila příbojová vlna. Občas se mi stane, že zmáčknu spoušť fot'áku a rozbuší se mi srdce, protože vím, že “je TO tam”. Když jsem vyfotil situaci kráčejícího prezidenta, zanechávajícího stopy v písku, od prvního okamžiku, kdy jsem zmáčkl spoušť, jsem si přál nereálné - at' ten okamžik, kdy se symbolika stane realitou, nikdy nenastane... S odchodem Václava Havla “tam nahoru”, se stala tato fotografie zřejmě mojí nejznámější fotografií vůbec.

- Tomki Němec

04_Vlna, Cabo da Roca, Portugalsko, 14.prosince 1990

Atlantik je v prosinci studenej a záludnej. V rámci oficiální návštěvy Portugalska vzali místní Václava Havla na nejzápadnější bod Evropy. Vydal se pěšky po pláži směrem k moři, a neodhadl přílivovou vlnu. Tak vznikla jedna z mých nejznámějších fotografií “prezidenta překapeného mořem”. Boty jsem si namočil taky.

- Tomki Němec

05_Václav a Olga, Hrádeček, duben 1990

Chalupu na Hrádečku měli oba moc rádi. Útočiště, pohoda, přátelé... Často jim pod okny postávali lidi a koukali, jestli "jsou doma". Havlovi občas vykoukli z okna a pozdravili, zamávali... Na fotce to vypadá, že pózují pro mne. Opak je pravdou. Za mnou stál houf lidí, které jsem si pro sebe pojmenoval "čumilové na Hrádečku". Později, aby měli alespoň na Hrádečku trochu soukromí, se vstup na louku před okna chalupy omezil.

- Tomki Němec

06_Snídaně doma, Rašínovo nábřeží, Praha, 5.července 1990

V pyžamu, slunce za okny, pohoda. Jakoby se nic nedělo, dojem líného nedělního dopoledne...

Za chvíli dopije čaj, hodí se do obleku a pojedje na Pražský hrad, kde ve Vladislavském sále bude bývalý disident Václav Havel opětovně zvolen československým prezidentem.

- Tomki Němec

07_Miláček davů, třetí nádvoří Pražského hradu, 5.července 1990

Několik minut po volbě, která proběhla ve Vladislavském sále Pražského hradu a Československo mělo potvrzeného "staronového" prezidenta, vyšel Václav Havel na balkon, aby poděkoval za podporu, které se mu od svých spoluobčanů dostalo) Tyto okamžiky z počátku devadesátek se mi vryly do paměti, jako okamžiky štěstí, že jsem u toho mohl být a fotografovat. Vlastně s odstupem desítek let mi to připadá jako zázrak.

- Tomki Němec

08_Projev projevů alias Zázrak, Washington D.C. Spojené státy, 21.února 1990

Mnoho pamětníků zdůrazňuje projev prezidenta Václava Havla před oběma komorami Kongresu Spojených států přerušovaný sedmnácti ovacemi kongresmanů vstoje za něco neuvěřitelného. Jistě mají pravdu. Byl to zázrak. "Můj" zázrak byl, že ještě 17. listopadu 89' jsem fotil demonstraci na Národní třídě v Praze, která byla spouštěčem a pádem komunistického režimu v ČSSR, abych se o tři měsíce později procházel Bílým domem a fotil disidenta, co se stal prezidentem. Miracle! Zázrak!

- Tomki Němec

09_Naděje, štěstí, radost... České Budějovice, 29.května 1990

Přijel. Promluvil. Už nevím, samozřejmě, co. Vnímal jsem tváře, gesta, atmosféru. V devadesátém roce, kamkoli přijel, bylo to jako přes kopírák. Přijetí bylo absolutní. Tuto fotografii jsem objevil v mém archivu až po dvacetipěti letech. Nikdy předtím jsem jí nevnímal, asi neviděl, slepota alias pro strom nevidím les. Ačkoli na ní prezident není, stala se jednou z mých nejoblíbenějších fotografií vůbec ... Naděje a víra.

- Tomki Němec

010_Setkání. Divadlo na Zábradlí, Praha 1.listopadu 1992

Herec Josef Kemr. Skromný, hluboce věřící člověk, vynikající herec. Neznal jsem ho osobně, jen několikrát náhodně potkal. Vyzařovala z něj pokora a životní zkušenost. V paměti mi zůstala jeho slova poté, co ho komunisté chtěli "vyznamenat" titulem "Zasloužilý umělec". Jako odpověď komunistické moci poslal dopis ve kterém stálo: "Nahý jsem přišel na svět a nahý chci z tohoto světa odejít. Nenavykl jsem byzantským způsobům, abych ruku, která bije, ještě políbil a poděkoval". Nádherný člověk.

- Tomki Němec

011_“Kameny se valí na Prahu”, Pražský hrad, 18.srpna 1990

The Rolling Stones, kapela, co přijela. Byla první. Bylo to jasné. Bylo to absolutní. Stali se opravdovými přáteli. Tehdy jsem uvěřil, že ten půlrok nežiju ve snu. Že bolševik padl. To, co se večer odehrálo na Strahovském stadionu bych přál zažít každému! Jasně, bylo to z kategorie "Zázrak alias Miracle".

- Tomki Němec

012_Drsňák. Lány, jaro 1990

Popiska v mé knize Havel zní "V rychlém služebním BMW a s osobními ochránci pozadu" Bylo to tak. Václav Havel, který vždy rád řídil auto, se dostal do patové situace v momentě, kdy se stal prezidentem. Tato radost, jako jiné, mu byla odepřena. Sice si vymínil, že bude vždy sedět na předním sedadle vedle řidiče (z čehož ochranná služba "tekla"), ale sám už auto řídit nemohl. Na jaře v Lánech se mu podařilo dostat se za volant, aby si vyzkoušel, jak rychle "to BéEmWé" sviští. Seděl jsem vzadu a bylo to poprvé v životě, kdy jsem se přiblížil rychlosti 200km v hodině...

- Tomki Němec

013_Hrdinové mého života. Václav Havel s Ivanem Martinem Jirousem, Trutnov, 23.srpna 2008

Občan Havel a občan Jirous. Dva senioři. V zákulisí (backstage) rockového festivalu Open Air Trutnov alias Trutnovské Woodstock, kam Václav Havel přijel vždy, když byl v srpnu na chalupě na Hrádečku. Je to pro mne symbolické setkání dvou velikánů, které propojil život v nesvobodě. Oba vězni svědomí. Oba pronásledovaní komunisty a jejich přísluhovači. Oba odešli ve stejném roce 2011... #nikdytonevzdali

- Tomki Němec

014_Vladař. Zámek Slavkov, 28.října 1990

Fotografie vznikla o přestávce napjatých jednání o ústavním uspořádání federace, jednoho z řady pokusů přispět k dohodě obou republik o budoucnosti společného státu. Bylo to napjaté a domluva mezi politiky nebyla jednoduchá... Václav Havel si o přestávce v jednom salonku, určeném pro prezidenta a jeho doprovod sedl do "královského" křesla. Sledován svými poradci a ve smíchu prohlásil, že kdyby byl vladařem, nemazlil by se s tím a vydal by dekret. A bylo by hotovo! To, že se rád smál a měl smysl pro humor ví každý, kdo s ním přišel někdy do styku.

- Tomki Němec

